

Anläggning av slåttervall i höstsäd

Ola Hallin och Jan Jansson, Hushållningssällskapet i södra Älvsborg

Två försök på Rådde gård i Länghem visar att vallanläggning i höstvetesorten Kosack eller rågvetesorten Prego gav en lägre vallavkastning i förstaårsvallen än anläggning i vårkorn av sorten Mentor. Anlades vallen däremot i den kortstråiga höstvetesorten Tarso var vallavkastningen på samma nivå som anläggning i vårkorn.

Uppläggning och genomförande

Två försök har genomförts på en moränjord åren 1998-2001. Enligt ursprungsplanen ingick två olika tidpunkter för ogräsbekämpningen i skyddsgrödan för höstsäden- Duplosan Meko på hösten eller Basagran SG på våren. Korninsådden ogräsbekämpades båda åren med Basagran SG men leden med höstsäd har endast ogräsbekämpats i ett försök på våren. Försöken utsattes för starka septoriaangrepp, speciellt år 2000. Ingen bekämpning genomfördes varför avkastningen blev anmärkningsvärt låg. Kvävetillförseln till skyddssäden har varit 70 kg N/ha till vårkornet och 100 kg N/ha till höstsäden. Gödslingen skedde i form av kalksalpeter vid samma tidpunkt, direkt efter vårsådden. Utsädesmängden har varit 350 grobara kärnor/m² för höstvete, 325 för rågvete Prego samt 300 för vårkornet. Vallinsådden som bestod av 60% ängssvingel, 25% timotej och 15 % vitklöver skedde vid samma tidpunkt för höst- och vårsäd, tvärs parcellerna (såraderna) omedelbart efter kornsådden. Sådden har skett med släpbillar. Vid sådd i höstsäden användes fullt billtryck. Vältning

har utförts efter vallinsådden. Kornledet vältades även före sådd av vallfröet. I det ena försöket har skörden av korn och höstvete Tarso skett en vecka tidigare än skörd av höstvete Kosack och rågvete. Det andra försöket har skördats vid en gemensam tidpunkt för alla led. Första årsvallen har gödslats med 50 kg N/ha i form av NS 27:3 till förstaskörden samt 40 kg N/ha i kalksalpeter till andra skörden.

Resultat

Båda åren har det förekommit starka angrepp av bladfläcksvampar i höstvetet. Under år 2000 även i rågvetet. Någon bekämpning har inte utförts. Höstsädesleden har haft normal planttäthet på våren. Svampangreppen ledde till en extremt låg skörd år 2000. Trots det har vallen som etablerades i Kosackvetet avkastat lägre än vall insådd i korn.

Vallavkastning

I ett medeltal för de båda försöken har insådd i Tarsovetet gett samma vallavkastning som insådd i korn. Insådd i rågvete Prego eller höstvete Kosack har resulterat i en avkastningsminskning i storleksordningen 5-10 % i första skörden. Skillnaderna utjämnar sig till andra skörden. Det finns en tendens till att vallavkastningen varit lägre i Kosack än i Prego. Speciellt gäller detta år 2000, det året som Kosack avkastade 1500 kg/ha mot Prego 3300 kg/ha. Kosack och Prego har samma strå längd (108 cm enligt Sortval) däremot har Tarso endast en strå längd på 79 cm.

Andelen baljväxter

Andelen vitklöver i vallen skiljer sig åt mellan insådd i korn och insådd i höstsäd på så sätt att vitklöverandelen har varit lägre i korninsådden redan från hösten insåningsåret. Speciellt gäller det första året för insådd i Kosack där andelen vitklöver på hösten

bedömdes vara ca 50 % medan insådd i korn endast hade 14 % vitklöver. Tarso och Prego hade vid det tillfället en klöverandel på 37-38 %. Detta skulle kunna tyda på att det funnits svårigheter att etablera vallgräsen i Kosackbeståndet.

Tabell 1

Anläggning av slåttervall i höstsäd medeltal av två försök 1998-2001

Rådde gård Länghem

Avkastning av skyddsgröda och skörd 1-2 i vall I samt baljväxtandel i delskördarna (okulärt)

	Skyddsäd		Skörd 1		Vitklöver		Skörd 2		Vitklöver		Totalskörd	
	kg/ha	Rel	kg ts/ha	Rel	%	kg ts/ha	Rel	%	kg ts/ha	Rel		
Mentor vårkorn	3630	100	6500	100	8	3150	100	14	9650	100		
Kosack h-vete	79			90	17		97	17				92
Tarso h-vete	86			99	12		98	18				99
Prego rågvete	133			96	14		97	18				96